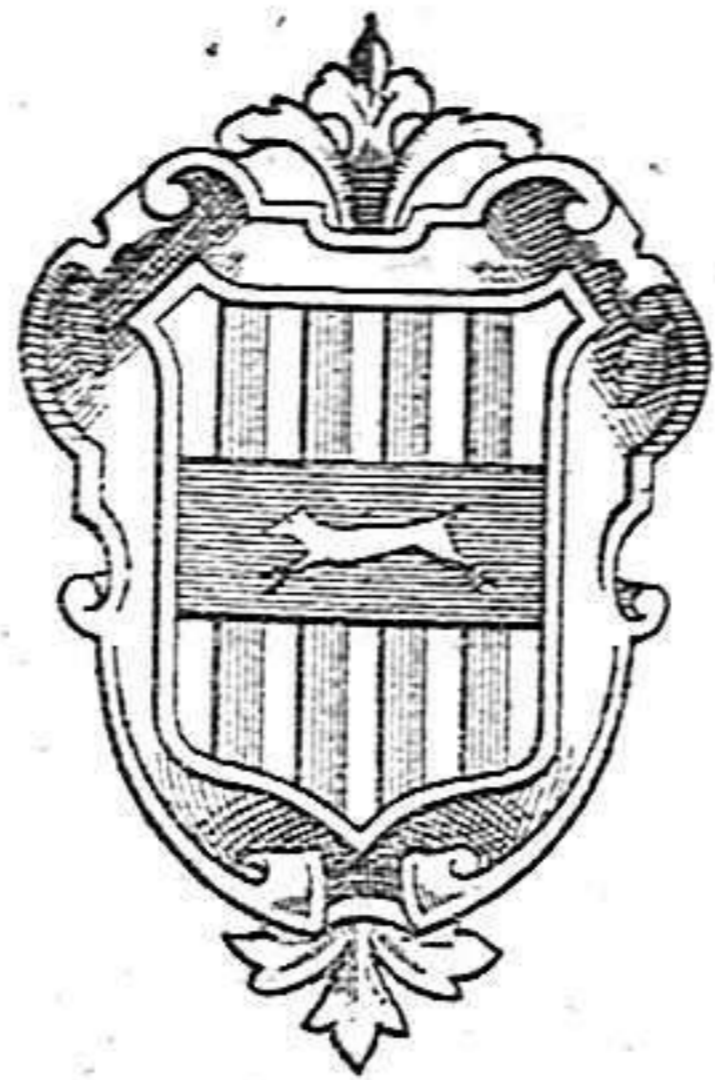

La Veu d'Inca

REDACCIO I ADMINISTRACIO
Murta, 5.—INCA.

Any II

SETMANARI POPULAR
INCA 14 DE OCTUBRE DE 1916

Núm. 94

PAGAMENT A LA BASTRETA
Un trimestre Una pesseta

«BENEÏT EL QUI VE EN NOM DEL SENYOR»

L'orfanesa en que nos deixà a tots els fills de Mallorca la mort del plorat Bisbe Dr. Campins, ha quedat ja substituïda per la *Paternitat* amorosa del qui el Cel nos ha oferit, l'Il·lustríssim Dr. Rigobert Domènech i Valls.

Demà, la viduitat de l'Esglesia mallorquina, finida ja per l'Elecció canònica i per la Consagració episcopal de nostre aimat Prelat, sofrirà total esvaïment, amb la triunfal entrada del ja Cap de la *Seu* de Mallorca.

Demà de mils de llabis i de cors mallorquins brotarà magestàtic i imponent el llitúrgic: «*Beneït el qui ve en Nom del Senyor!*...»

Demà serà, doncs, un dia memorable per nostra terra!

Tots els qui volem de veres viure dins l'unitat divina de l'Esglesia, indefectiblement hem de sentir demà gaubansa i exultació inefables, per el comensament del Pontificat del nou Ungit del Senyor; i amb la mateixa joia de l'esposa qui reb l'espòs, temps ha esperat, sabrem rebre el nostre Bisbe, perquè qui el reb a Eil, reb a Jesucrist que l'ha enviat.

Mallorca vertaderament pot estar d'enhonabona!

Privada de Pastor, per llarg temps, suspirava per un digne successor del difunt Bisbe Campins.

I el Cel ha escoltat les seves veus. I les seves esperances no han quedat defraudades.

Desde que oficialment hem sabut que l'Il·lustríssim Domènech era l'escullit per l'Esperit Sant per regir l'Esglesia mallorquina, continuament han arribat a nostra terra; desde la de València nostra germana, notícies agradoses de les seues preclares virtuts i mèrits.

Prestigi, sabiesa, virtuts acrisolades, zel apostòlic, tot això hem sabut que eren les cualitats morals del nostre Pare... Far tan esclarit, idò, no poria *quedar més temps baix del cel·emí*. (Math V, 15.)

I per això, Mallorca davant els lloers brillants de l'Il·lustríssim Dr. Domènech ha quedada altament satisfeta.

I dolçes correnties d'afecte s'han establides de llavors ensà, reciprocament, entra el nou Prelat i la seua fillada mallorquina; afecte que s'ha d'exteriorisar sobre tot demà; perquè—no e-hu duptam:—el noble poble mallorquí sabrà donar l'entrada que's mereix al seu nou Bisbe.

I la veu d'aquest, desde demà, serà la veu de Deu. I els accents de la seua paraula seràn escoltats religiosament per tots els bons faels, perquè seràn els accents de la paraula d'Aquell, que sab tallar d'un cop els més potents cedres de la superbia humana i que sab commoure els pobles...

Benvengut siau, per tant, Senyor! Vos qui com a *Capità* del exèrcit de Crist, veniu «armat amb l'elm de seguretat i de salvació!» (Ceremon. de Bisbes).

Benvengut siau Senyor! Vos qui com a *Centinella* d'Israel sou posat per l'Esperit Sant a dins l'Esglesia de Mallorca, per vetlar per l'integritat de nostra Fe i de nostra Moral! «¡Que s'enfortesca vostre ànim i siga ensalsada vostra dreta, perquè la justícia i la raó siguen sempre els instruments de vostre poder!» (Ibid).

Benvengut siau! Vos qui ja sou el *Pare, el Mestre, el Pastor* del remat mallorquí!

¡Que la labor pontifical que anau a emprendre, doni pronta, fruits abundosos per dins nostra benvolguda terra!..

¡Que el Magisteri de salut de que Vos sereu Pregoner, nos il·lumini enmitg de les tenebrosidats del actual sitgle!..

Il·lustríssim Senyor!: Aquets son els anhels de la Redacció de «La Veu d'Inca», que humilment implora vostra benedicció, i tot besant-vos l'anell pastoral, vos rendeix homenatge d'amor sencer, de ferma obediència, d'íntegra sumissió...

JOSEP AGUILÓ, PVRE.
Inca 13-10-16.

HIMNE INFANTIL

(per «l'Oratori Festiu», de S. Llorenç del Cardessar.)

*Cantem càntics d'alegria,
cantem amb veu infantil:*

*—S'escampi nostra armonia
com de russinyols d'Abril.*

*Tot servant la llei divina,
que és la llei de veritat,
aprendem de la doctrina
que nos guarda de pecat.*

*Florirà la nostra vida
lliris mes blancs que la neu
baix de l'ombra beneïda
DE NOSTRA MARE DE DEU*

*Oh Mare de Deu trobada
dins espinós cardessar,
símbol de nostra jornada
entre enganys i malestar!*

*Aixecau vostra ma estesa
plena de bendició
i sellau nostra infantesa
amb un miracle d'amó*

*I en la fosca torbadora
d'aquest mon, amb pas serè,
seguirem la protectora
l·lumanera de la fe.*

*De la fe qu'ens ageganta
devant qualsevol recel...
Oh, la fe que es pura i santa
nos durà camí del cel!*

CONTROVERSIAS

Era de esperar que la reñida é interesante controversia que se entabló hace unos cuarenta años, sobre la *generación espontánea*, tan habilmente presentada por la escuela alemana, y defendida por ella con tanto teson científico, hubiese terminado ya; pues las demostraciones irrefutables y apuntaladas de experimentos probantes, concluyentes, del inmortal Pasteur, que había tomado por su cuenta la defensa de la tesis católica, hicieron callar el clamoreo de la jauria racionalista, poniendo de manifiesto la inanidad de la *generación espontánea*, reduciendo la teoría de sus defensores á esqueleto disecado, pulverizado.

Se hubiera creído, fuese ahora y para siempre universalmente reconocido como dogma científico, que la vida, solo puede ser engendrada por la misma vida, que ningún ser puede tener la existencia de materia esterilizada, ó sea privada de germen vivificador, y más tener existencia espontánea.

Parece que ese dogma científico es algo molesto á algunos, pues al reconocerlo se verían acorralados, sin tener otra salida que remontar hasta la fuente misma de la vida de donde dimanar todas las vidas, hasta al Ser que tiene vida por sí mismo.

Hace pocos años el doctor inglés Bastian removi6, las cenizas del ídolo racionalista, las amalgamó con algunos ingredientes químicos, sopló encima, y en 1910 presentó el monstruo resucitado á la *Real Society of London* con el nuevo nombre de *origene de la vie*. Pero la docta *Society* no se dignó siquiera mirar a la fantasma y le volvió las espaldas. Acarreósele otra vez el doctor llevándola a todos los centros científicos de Europa para que la admirasen.

Abrióle las puertas de par en par el *Instituto Pasteur* de Paris, para examinarlo; pero con un soplo, el profesor Mammus, digno discípulo de Pasteur; acaba de reducirla á polvo.

Para ello ha llenado estrictamente las condiciones precisadas por el sabio Bastian; ha empleado las mismas soluciones químicas, y en iguales proporciones; iguales tubos, y hasta confeccionados por los mismos fabricantes que habían servido al doctor inglés. Pero en donde este había creído ver micro organismos, aquel solo ha encontrado precipitados químicos de figuras poliédricas en las cuales se reconocen á menudo las formas cristalinas de los cuerpos químicos que entran en la composición de las soluciones que se han empleado.

Sin duda alguna, tenemos en puerto una discusión que será de sumo interés, por cierto público.

Es para nosotros muy el caso de decir con verdad que esperamos sentados el resultado del pugilato científico que empieza, no es dudoso; pues la vida no puede ser la resultante de afinidades químicas fáciles siempre á realizar; el fenómeno tan complejo de la vida no se entiende si no se pone por base un acto criador.

Si algun técnico aficionado quiere conocer las fórmulas químicas de que se valieron los dos sabios para presentar sus conclusiones las tenemos á su disposición.

V. M.

Inca 1-10-16.

MAQUINA FOTOGRAFICA.—Se vende una por la mitad de su precio, en buen estado y de acreditada fábrica. Informes en la imprenta de este semanario.

En Pere Vidal Comediograf

No'l coneixia.

Malgrat la nostra conciutadania, mai de la vida, ens havíem saludat.

Pero heus aquí que un de mos amics, el me donà a coneixer i amb pleer vaig allargar-li la mà, a ell... de belles faissos, mirada tranquila i dols sonriure.... Oh! mon nou amic, venia tot just de banyar-se en lo riu impetuós que'n diven *inspiració*. Sol, havia bregat per arribar a l'altra vora; i an aquell nou país, on milions de teuladers m'hi han xafat les roses; en Vidal, esberlà i tastà la sucosa taronja que'n diuen *comedida*... Ens despedirem. Erem amics!

El nostro Teatro, nou de trinquis, estava de gom en gom. Per aplaudir, amb franquesa familiar, al nou comediograf, Pere Vidal, moltes personalitats de nostro poble, infinitat d'amadors de l'art i tots sos amics e-hi concorregueren i a fè que l'obra, amb un acte i tres quadres, deixà molt bona impressió al cor dels presents...

Es cecà el teló.

El pobre sabater, de dia i nit treballa, per lo morc6 de pa, que's l'alegria de sa llar. Mes les fatals encontrades de la dissort, an aquell niu, també e-hi son conegudes. L'infant malalt; sens un cèntim a casa, lo bon vellet, ha treballat sols per rescabalar els molts deutes.... I cridaren el metge. I apres de visitar l'infant, li pregunen, aquells pobriçons, les serc una quantitat, malgrat i fer molts pujats interesos.... quant tot entrant el Notari, després de mil preguntes, deixà amb mans d'aquelles pobres gents, una fortuna, suor d'un tíu, que sens hereus, mori a llunyanes terres.

Aquella familia ès rica. El treball ès premiat...

Figura una nit tranquila.

En la ciutat adormissada, tan sols s'ou el so llunyà de la campana mesclat de temps en temps amb la veu del sereno qui anuncia les hores....

I passa un vianant i apres de breu conversa amb el sereno, aquest, reconta l'història del atacconedor; l'improvisat milionari.... i exclama: i caigueren a ses mans un farsell de billets de banc i aqueixos transformaren la casa del veu sabater.

I malgrat no sebre de lletra; avui, lo sabater d'un temps, ès la primera autoritat del poble: ès el Bal'le. A son fill Julià li ha donat carrera; i avui carregat de mèrits ès Abvocat. Assedegat d'amor lo jovensà, ha posat sos ulls a sobre la gentil i ideal Rosaura la filla d'un tender, i ambdós prou que s'estimen.... Toquen les dotze. El sereno s'allunyà, apropant-se tres jovensans qui surten del Teatre.

Un d'ells lo Lloaxim, arribat de fresc d'Amèrica, ha vist molt de món.... Ha escupit a tantes terres llunyanes!... preten de sabi malgrat no haver estudiat goia!... Es tan ric!... Es tan felis!... més, no;... que per arribar a la cucuia de la felicitat ha menester l'amor de la Rosaura, la filla del tender. Que li emporta a ell, carregat d'or, que l'Abvocat repolit i amenerat, fill d'un atacconedor, s'en hague empenndat primer que no pas ell?... Tu venseràs! li diuen sos companys dementres que s'allunyen....

Som a casa del tender.

La Margalida mare de la Rosaura, allixonà a sa discreta filla perque a presencia del Lloaxim, l'acaudalat, es fassi de mel, car ambiciosa la vella prefereix la riquesa i els molts diners, a el renom i parlique del Abvocat.

La mare resta sola dins la sala tot just quant entra el prohóm de la riquesa el Lloaxim i apres de les moltes reverencies de la vella, el jovensà, reconta les moltes riqueses de que ell ès amo.

Aufegada pel goig, la mare, crida a sa filla i aqueixa escabulla amb delicadesa les pretençions i quimeres de l'incult i rústic pretendent. Mitg desenganyat el jove, es retira boi recomenant-li la vella que de temps en temps es deixi veure.

Desagradat el pare de les propagandes de sa ambiciosa muller, la repren, i la Margalida ex-

clama: Que millor partit per ma filla que aquest jovensà?...

El Pare discretament empen la tasca de dur a solc a sa muller i li fa veure que par damunt l'or, els bancs, i els homes de cors metalisats, e-hi suren els homes replets d'instrucció, educació i saviesa.

I acaba el tercer cuadro amb una colla de similis i proposicions que'l Advocat exposa a la consideració de la mare de la Rosaura; similis i proposicions tan enginyoses que convensen a la vella i confonen al acaudalat Lloaxim perque mes valen els modals esquisits en l'home que tots els diners.... Allavores el pare, pregunta a cada un dels presents: Dues naus, van a aixir d'un port, repleta d'or l'una emprò amb un mal capità, i l'altre pobre però amb un capità savi... si vos obliguen a emprendre viatge quina elegirieu?... La de la nau pobre i capità savi esclamaren a una els presents...

Allavores entrellesant la mà del Abvocat amb la de la seva filla, exclamà el pare: Vat-aquí ma filla, el capità; ell, no porta riqueses de demés .. però... es savi...

Pausadament queia el teló i sota una pluja d'aplaudiments, ferem sortí en Pere Vidal a recullir sos primers llors...

Vat-aquí l'esqueleto de la primera obra d'en Vidal, obra, d'assunto interessant, enginyosa i no estèril de mèrit.

Com-a obra primera, i feta per ma d'home, e-hi ha qualche defecte, si; més com en Pere Vidal, no du ulleres fumades, no cal que li assignem amb so dit les petites tares i grops, grops i tares, que ell repolirà, fins a deixar una obra mestra.

Ben haja tu o aucell, que per primera volta que has sortit del niu ja has descobert un mon a on niuar, amunt! a reforsar les ales, que no dels inactius, sino que dels guerrers son amb tot temps els llors.

Amunt idò! i si an aqueixa obra en segueixen bon enfilai, llavors la nostra Illa mostrarà a l'Espanya ta fecunditat, riguent sobiranament...

B. C. Noguera.

Inca 6 Octubre 1916.

Garbes y gavelles

Un Concepte d'En Cambó

En la interpelació que ha feta al Congrés sobre les eleccions de Girona ha dit lo següent:

«L'aspecte electoral de l'assumpte anirà al Suprem, i allò que aquest resolgui, sigui favorable o advers, ho acatarem respectuosament.

Alguns oradors han volgut presentar aquestes eleccions com una batalla entre la integritat d'Espanya i el separatisme de Catalunya. Això del separatisme i els atacs a ell cal guardar-ho per a casos més enlairats.

Pobre Espanya, si això haguessin significat les eleccions de Girona, car s'hauria vist que per a mantenir la integritat d'Espanya, haurien hagut d'ajuntarse tots els partits contra un de sol, i, amb tot, salvaren la integritat per sols 150 vots!»

Un gran romiatje a Lourdes

Per ordre de l'arquebisbe de Paris, el dia 1 d'octubre ha estat llegida desde la trona, en totes les iglesies de França,—excepte, ès clar, en les deis indrets ocupats per l'enemic, —una lletra col·lectiva de l'episcopat francès invitant a la França entera a fer, després de la guerra, un gran romiatje nacional a Lour-

des. Aquesta lletra està signada per tots els cardenals, arquebisbes i bisbes de França i d'Alger, excepte l'arquebisbe de Chamba i el bisbe de Lilla, ciutats actualment ocupades pels alemanys.

Bon Concepte del Rei d'Espanya

El marquès de Portago que ha passat l'estiu a França ha duita l'impresió del gran prestigi que a l'estranger té el Rei d'Espanya.

Sobre tot a França està a altura inconmesurable, celebrant-se molt la oficina d'informacions de ferits i prisoners establida al Palau reial de Madrid i l'hospital espanyol per a ferits de la campanya que s'ha creat a París per iniciativa del Rei d'Espanya. Aquest hospital funciona amb tres metges espanyols i hi ha alguns camions per a la conducció de ferits, cedits per don Alfons. Aquests camions, al passar pels carrers de París amb la bandera espanyola, aixequen elogis de tothom.

El Ministre de gracia i Justícia és mort

A San Sebastià el ministre de Gracia i Justícia Sr. Barroso ha mort d'una abolía. An el seu enterrament se li han tributat els honors que mereixen els seus mèrits i la seva alta categoria. Al cel lo vegem.

Res de Pau

Per fer desvanaxer en rumors que s'escampaven de la probalitat de fer-se la pau aviat, el Ministre de la guerra de la Gran Bretanya Lloyd George, que és el que dú el cap més calent en la guerra, ha fetes les següents declaracions:

«L'Exèrcit anglès, ha dit Lloyd George, no té calendaris ni rellotjes, i el temps no compta per res; lluitarem tot lo que sia precís per alcançar el fi perseguit, respecte del qual cap dels aliats abriga'l menor dupte. Entre nosaltres no n'hi haurà cap que molli la presa; i tots combatirem fins a la mort, si es menester; pero decidits fermament a que una guerra tan espantosa mai mes pugui tornar a reproduhir-se, i l'únic medi per això es imposar un càstic dur als qui perpetraren aquest ultratge a la humanitat».

Comentant aquestes declaracions, el Times revela alguna cosa de les gestions pacífiques, i diu:

«Son perfectament coneguts per tots els furtius esforços que s'han fet per lograr la pau, llançant-se rumors a Espanya, a Holanda, al Vaticà, i ultimament a Suecia.

»La recent visita a Inglaterra del marquès de Villalobar, procedent de Berlín, és estat del públic coneguda, i aquest periòdic ha pogut parlar amb alguns dels escampadors de notícies sobre'l particular.

»Tots ells han fracassat llástimosament amb desesperació dels qui'ls havian fet l'encàrrec i desde altes esferes los apoiaven.

»Ja es hora de desvanèixer aqueis intents, que són no sols un insult, sino una insidia.

»An els pobles neutrals hi ha indubtablement persones de valer induhides a error i que de bona fe caigueren en el llaç quae se feren públics tals intents, pero la gent que, sabent son origen, apoiem tals gestions en pe-

riòdics, en antecambres i en altres parts son sols uns instruments pagats uns i gratuïts altres, moguts per fils desde la Wilhemstrasse.»

Tot això vol dir, en poques paraules que, d'Alemanya han sortit proposicions de pau, i que'ls aliats, especialment l'Inglaterra, no'n volen sentir parlar.

Noves d'Inca

A la fàbrica de D. Vicents Enseñat s'ha comensat a fer un pou artesià a fi d'obtenir aigos abastament per ses màquines de vapor i demés necessitats de l'important establiment. Dirigeix els treballs D. Eduard Dols aidat pel pràctic D. Manuel Ferrando, intel·ligents tècnics que la casa constructora de pous artesianos de Valencia ha enviat.

El cronista és anat a veurer-ho treballar i per donar una idea del seu procediment hem de dir que és una cosa consemblant a un treball de manuella per fer un forat per un barró; però fet a gran escala, tenguent el forat aproximadament un pam i mitg de diàmetre, fent-se verticalment per la forsa de la atracció de la terra, trobi les capes de material que trobi, fluxes o fortes, tot ho va esmollicant en fanc fi, que després es puja mediant uns tubos, i això se repeteix encara que sia a milenars de pams de fondària.

Per moure aquesta manuella, o lo que sia, es dispòn d'un aparell que per medi de cadenes i corrioles va pujant la perforadora alguns pams per tornar caure amb gran forsa. Aquest aparell se pot fer moure a braços; però la casa Enseñat per donar més activitat als treballs ha instalat un motor elèctric de tres cavalls de forsa que ben aviat serà reemplaçat per un altra de 10 cavalls.

Aquesta tasca sol esser llarga, puis solament es pot fer alguns metres de fondària cada dia.

La Companyia dramàtica que ha actuat al teatre d'Inca mena dos artistes escenografes que han pintat per encàrreg de la Empresa dues decoracions hermosíssimes que han deixat a bon lloc els noms dels Srs. Salas i Lopez que son els autors d'aquestes obres decoratives.

Una d'aquestes decoracions és de carrer havent pintat el carrer major d'Inca amb tanta similitut que un es fa la il·lusió que està en la plaça major badant a veure qui surt de Ca'n Florencio o del Club Central, però, com no hi veu moviment s'en estranya i tornant en si, se troba dins el teatre.

L'altra decoració és de bosc no essent inferior a la primera per la seva trassa, essent les dues molt alabades del públic i dels intel·ligents.

Sovint sentim queixes de abonats al telèfon del molt de temps que los fan esperar per poder tenir les seves conferencies, degut a les moltes que'n demanen a un mateix temps i el poc personal que hi ha a la Central, puis, a pesar de la bona voluntat i diligència de's empleats per servir bé el públic, a vegades son insuficients per poder atendre tot d'una a tots els qui'n demanen, i més tenguent que atendre el servici telegràfic.

L'instalació de la telefonía a Mallorca és una gran millora i el poble s'en aprofita prou, per això és d'esperar que la Direcció que tant ha fet perquè'l poble mallorquí po-

gués disfrutar dels seus beneficis, es desfatinarà per solventar les dificultats perquè'l seu funcionament marxi en regularitat i els abonats no hagin de perdre la paciència davant l'aparell esperant contesta o que los toqui el torn.

Al cridar l'atenció damunt això nostro intent no és molestar a negú, si, solament, manifestar les queixes dels abonats i al mateix temps enterar an aquests que la deficiència del servici no's pert pel personal, sino pel molt us que's fa del telèfon, lo qual confirma la seva gran utilitat.

D. Josep Vidal fill de nostro amic el Notari d'aqueix nom, ha tengut una llarga malaltia que li comensà an el Mal-pas d'Alcudia i li ha durat uns quants mesos; però ens alegrem que ja faci alguns dies que es passetgi dins una franca convelescencia.

La anciana mare de l'amic D. Mateu Sastre, secretari de l'Ajuntament de Seuva, dissapte passat sufrí una dolorosa operació quirúrgica que ressió amb serenitat admirable, propis de cristianes com ella.

Dita operació es va dur a terme felisment pel metge D. Nofre Juaneda, essent cada dia mes satisfactori l'estat de la malalta durant la setmana que ha trascorreguda.

Coralment dessifjam el complet restabliment de la bondadosa Senyora.

Dies passats arribà de Murcia portant el títol d'Abvocat el jove fill del Notari Rosselló, D. Nadal Rosselló i Pons. Enviam s'enhorabona al jove misser i familia desitjant-li acert en sa nova carrera.

MERCAT D'INCA

Preus que retgiren a nostro mercat

Bessó	a	00'00	el quintà
Blat	a	23'00	la cortera
Xexa	a	23'50	id.
Sivada	a	10'00	id.
Id. forastera	a	10'00	id.
Ordi	a	13'00	id.
id. foraster	a	11'00	id.
Faves pera cuinar	a	23'00	id.
id. ordinarias	a	20'00	id.
id. per bestia	a	20'00	id.
Blat de les Indies	a	25'50	id.
Monjetes de confit	a	42'00	id.
Id. Blanques	a	41'50	id.
Siurons	a	37'00	id.
Fasols	a	00'00	id.
Garroves	a	06'00	el quintà
Porcs grassos	a	15'00	la arrova

Aviso á los que padeceis de artritis, reuma, gota, ciática, arenillas, mal de piedra, cólicos nefríticos, neuralgias, etc. Para curar tan molestas enfermedades tomad la «Piperazina Dr. Grau» Es el mejor disolvente del ácido úrico.

SUBASTA

Por débitos á la contribución urbana, se celebrará el día 15 del próximo Diciembre en la Oficina de Recaudación de contribuciones, calle General Luque n.º 25. Mitad de la casa calle del Rey n.º 11 de la ciudad de Inca, bajo las condiciones que pueden verse en el indicado despacho.

Inca 6 Octubre de 1916.

FOMENT SOCIAL

BOLLETÍ DEL CÍRCOL D'OBRRERS CATÓLICS.—INCA

Cafè de companyarisme

Desde la publicació del darrer bolletí de la societat, la Junta Directiva ha treballat per reforçar l'importància social de la casa, donant cabuda en son sí al Sindicat obrer «La Pau», que és una associació de idèntica finalitat.

Per solemnitzar la venguda del Sindicat a nostre Círcol, dia primer d'octubre se fengué un cafè de companyarisme, que pagaren tres miquels: el Sr. Ecònom, Mn. Miquel Fuster i el President del Círcol. Hem volgut indicar els noms dels donants per exemple de les persones caritatives que s'haurien de costumiar a fer llimosnes socials, que solen ésser de resultats positius.

A l'hora senyalada, i a la sala d'espectacles, s'ompliren de socis d'ambdues societats, dues llargues taulades que arribaven de cap a cap. La presidència prengué lloc a una taula testera. La formava'l Rnt. Sr. D. Miquel Llinàs Cura-ecònom, el Rnt. P. Cerdà Conseller del Sindicat, D. Miquel Durán, D. Josep Seguí, D. Sebastià Amengual, presidents respectius de les societats el Círcol, La Pau i dels Exploradors; i el Vice-President de la Caxa Rural D. Miquel Ferragut.

PARLAMENTS

El Sr. Ecònom.

Entre aplaudiments se axecà el Sr. Ecònom. Donà la benvenguda a la Societat *La Pau* alabrant la unió de les dues societats perquè la unió fa la força. Digué que'l Círcol deuria ésser d'aquí envant la casa pairal dels bons catòlics d'Inca. Que se devia fomentar l'educació i la cultura per atreure'l joventut fomentant totes les enargies dins aquell casal. Inculcà la assistència a les seves classes, la formació de un horfeó per educar als aficionats a la música, la compra d'un villà per expansió dels socis; i que no s'omittis res per la formació de la joventut, i ell meteix s'ofereix a donar dues vegades cada setmana una classe de geografia pels socis ara que tant necessari és.

D. Sebastià Amengual.

Insistí en que la unió feia la força en totes les empreses i campanyes; que'ls catòlics treballaven en desavantatges dins el món, perquè els seguidors de les tenebres segons la seva norma porien calumniar, robar, perseguir, etc. i que'ls catòlics segons la llei de Deu no mos era permès usar d'aquestes armes; per això, per les desavantatges socials que en tenim que viure, mos era més necessari l'unió dels catòlics pràctics, sia qual sia el partit a que pertenesquin.

Digüé que'l Círcol ja no és una societat sinó una reunió d'elles. Que'ls de *La Pau* venguent al Círcol troben la religiositat dels antics socis de la casa. Que amb la pau d'uns i el catolicisme dels altres podrem fer una societat gran i esplendorosa.

Acabà dient que entre les dues societats la casa compte amb uns bons amiguets, amb els Exploradors, retraguent l'adagi que diu: *a casa que no hi ha infants no hi ha alegria* i que aquests són una esperança per la vida social de a casa.

D. Jaume Vidal, Notari.

Diu que no estava enterat de l'unió de les dues societats, ni sabia que s'haguessen fetes gestions amb tal intent. Que havia rebuda una invitació per aquest acte i que tractant-se del Círcol d'obrrers s'havia cregut amb l'obligació d'assistir-hi. No solament trob, afegeix, convenient la unió de totes les entitats i persones d'orde, an aqueix moment històric, sinó absolutament necessari per salvar els interesos de la Religió i de la Ciutat d'Inca. No està conforme en l'apreciació, del Sr. Amengual, de que'ls catòlics estiguem en desavantatges socials; la veritat i la Religió, diu, poren algun temps ésser aclipsades; però la seva victòria és segura. Per demostrar-ho retreu el cristianisme perseguit de les catacumbes triomfant i gloriós, la França actual que després d'una persecució religiosa ara hi ha un despertar religiós que'l governants tendran que regoneixer i respectar.

S'alegra d'aquell acte i d'aquell entusiasme i s'ofereix a les societats per la seva missió dins el poble.

N. Antoni Adrover.

Donà l'enhorabona als iniciadors de l'unió de les societats i demana an els socis que no s'acohortin en tenir el seu nom assentat i en disfrutar del seu socós; sinó que facin vida social assistint diàriament a la casa, ell promet la seva assistència i la seva col·laboració en els afanys de la societat.

D. Josep Siquier.

Diu que és el més novell de la casa i que no està imposat amb els afers de la societat; però que s'alegra immensament de l'empenta que li volen donar, principalment de les iniciatives del Sr. Econom per la cultura i l'Instrucció. La Ciutat d'Inca, diu, és una població eminentment comercial, la més comercial de Mallorca, no hi ha que duptar-ho; però en quant a instrucció no diré que estiga an el nivell de la més atrassada, però casi, casi... També ofereix la seva col·laboració per dur a felicitat l'ideal de la societat.

El P. Pere J. Cerdà.

Més que uns brindis, en tò reposat fa una sèrie de reflexions sobre lo que deu ésser una societat per merèixer el títol de tal. Diu que deu tenir quatre coses: assegurar la seva vida econòmica; no tenir membres perjudicials; reforçar constantment les llistes dels socis i haver-hi vida social entre'ls seus membres i en son casal. Explica cada una d'aquestes parts afegint, que la venguda del Sindicat an el Círcol el beneficia amb aquestes coses; en canvi, el Sindicat troba en el Círcol amples locals pel seu funcionament, unes escoles que amb poc preu poren frequentar, jocs i entreteniments honests i companyarisme de bons obrers i bons catòlics.

Acabà amb una hermosa parrafada: Diu que's figura que ja han passat vuit o deu anys, i que les societats son anades avant; que tenen 800 o mil socis havent reformades les costums inquieres; i que damunt la Ciutat brilla una auròla de gloria a on hi ha els escuts del Círcol d'Obrrers Catòlics i del Sindicat Obrer La Pau, i as-mig d'ells, una inscripció que diu: *Treball,*

Progrés, Cultura. I que tot això està entrellasat per una garlanda de brillantes lletres que diven: CATOLICISME.

El President del Círcol.

Donà la benvenguda a la societat *La Pau*, i les gracies a tots per haver escoltat la crida i comparatut a la festa de germanor i a la brassada de pau. Digüé que les dues societats tenien dret a la simpatia i a la protecció de les persones acomodades, perquè anaven complint dins el poble una alta missió de regeneració social amb la assistència material i la formació del esperit dels obrers. Lo que més m'ha agradat, d'aquell acte, és veure que hi son venguts una partida de protectors. Estic content dels socis protectors pels donatius que donen, però no acab de estar satisfet perquè mai los véim la cara. Sia aqueix acte com el principi d'una unió de senyors, patrons i obrers per formar, un gran nucli per dur a la pràctica les hermoses idees i les nobles iniciatives que s'han exposades durant aquests entusiasmes brindis i alçament de copes.

Es per damés al dir que tots els parlaments foren aplaudits, aufragant-se, a voltes, les frases dels oradors per les mambelletes que ventaven l'admosfera carregada d'alegria i d'aromes dels vaporosos pursos que s'havien consumit.

La primera cosa que vos deman, joves, és que sigueu alegres, francs i expansius. Joves ardentment units an el bé, tenen la seguritat d'estar en la veritat, an el bon camí, de porer escampar les sanes influencies que salven an els pobles.

Mons Delamaire.

LA FESTA PATRONAL

Ja s'acosta; serà anguan el tercer diumenge de Novembre i predicarà en ella nostre estimat consiliari Mossen Sebastià Llabrés.

CONFERENCIES

El Círcol té en projecte un cicle de conferencies de vulgació científica i d'història per l'hivernada pera instrucció dels socis i ses families. Amb aquest obgete ja té aparaulades algunes persones de regonaguda compatencia que sens mes recompensa que fé'l bé se molestaràn per donar-nos profitoses ensenyances.

ESPECTACLES

La Càtedra de declamació de la casa està preparant-se per donar algunes funcions teatrals durant les fires d'Inca.

COMISIÓ

La Junta Directiva, en sessió celebrada dijous, acordà que una comisió anàs demà a l'entrada del Il·lm. Dr. Rigobert Domènech i Valls, en representació del Círcol d'Obrrers Catòlics d'Inca.